

HØRINGSSVAR - FORSLAG TIL FORSKRIFT OM Å GI UNIVERSITETS- OG HØYSKOLELOVEN DELVIS ANVENDELSE FOR FORSVARETS HØGSKOLE

Norsk Tjenestemannslag (NTL) ser denne høringen i sammenheng med den pågående utdanningsreformen og omstillingen av Forsvarets utdanningssystem. I denne forbindelsen ønsker vi å påpeke at kuttet på 265 årsverk og 540 millioner årlig, etter vår mening ikke vil føre til økt kvalitet i utdanninga. Departementet framstiller det som kvaliteten vil bli bedre dersom man gjør 265 av de tilsatte overflødige, det reagerer vi sterkt på. Dette kan vanskelig forstås som noe annet enn en kritikk av kompetansen til de tilsatte i Forsvarets skolesektor. NTL mener at det er svært uheldig at en reform klart motivert av innsparingskrav framstilles som en kvalitetsreform. Dette kan sette legitimiteten til reformens sluttprodukt i fare.

NTL er likevel i utgangspunktet positive til at større deler av universitets- og høyskoleloven enn tidligere gis anvendelse på Forsvarets høyskole (FHS) gjennom den foreslåtte forskriften. Vi har likevel noen konkrete merknader til flere av forskriftens punkter.

Styrets størrelse og sammensetning

Departementet foreslår at styrets størrelse og sammensetning ikke skal følge lovens normalordning, men hjemler en annen ordning i lovens § 9-3, sjette ledd, blant annet slik at styrkesjefene kan få fast plass i styret.

Det framgår av lovens forarbeider at denne bestemmelsen tar sikte på helt spesielle situasjoner, som for eksempel overgangsordninger i forbindelse med sammenslåinger av ulike institusjoner. Det er riktig som departementet skriver at FHS for tida står i en omstillingsprosess og at det sådan er mulig å anvende denne bestemmelsen. NTL mener likevel at lovens ordlyd strekkes for langt. Bestemmelsen bærer klart preg av å være en snever unntaksbestemmelse som er ment å åpne opp en mulighet for å endre styrets sammensetning når ekstraordinære situasjoner skaper behov for det for en periode.

Grunnen til at styrkesjefene bør være medlemmer av styret er ikke motivert av omstillingsprosessen, men Forsvarets særlige behov, hvor det er behov for at styrkesjefene sikres reell innflytelse på innholdet i utdanningen. NTL ser viktigheten av at det er våpengrenens behov som bør være styrende for den akkrediterte utdanninga i Forsvaret, men er kritiske til at § 9-3, sjette ledd legges til grunn som hjemmel for den foreslåtte styresammensetninga slik departementet legger opp til. Lovens ordning er at styret selv kan beslutte å endre sin sammensetning mer permanent. Dette hjemles i bestemmelsens

tredje og fjerde ledd.

NTL er kritiske til at departementet bruker en så svak hjemmel som grunnlag for sammensetning av styret.

Et av formålene med lovens normalordning er å sikre at ingen av de fire gruppene i styret, tilsatte i undervisnings- eller forskningsstillinger, tilsatte i tekniske eller administrative stillinger, studenter og eksterne deltagere, skal ha flertall. Så langt vi kan se er dette hensynet ivaretatt i departementets forslag. NTL vil understreke viktigheten av at dette blir ivaretatt også i fremtiden.

Forslaget legger til grunn at likestillingslovens krav til kjønnsbalanse i styret skal gjelde. Kjønnsbalansen i ansatt- og studentmassen er i utgangspunktet skjev, og NTL vil understreke at det derfor er ekstra viktig å ha et balansert styre.

FHS har både sivilt og militært tilsatte i tillegg til studenter. Det er av avgjørende viktighet at begge personellkategorier sikres representasjon i styret. Sivile ansattes interesser kan ikke sikres av eksterne representanter fra sivil sektor og det må derfor være solid representasjon fra sivile tilsatte i styret. Siden styrkesjefene og trolig studentrepresentanten er militære, bør to av de tre ansattrepresentantene være sivilt tilsatte.

Departementet varsler at denne styresammensetningen kun er en midlertidig løsning og at hvis den videreføres vil departementet utarbeide et eget regelverk før utløpet av den andre styreperioden. Et slikt regelverk må etter NTLs mening, fortsatt sikre hensynene vi har påpekt her.

Styringslinjer

Spesielt når det gjelder forholdet mellom styret, rektor og forsvarssjefen (FSJ) ser vi at universitets- og høyskolelovens system for styring ikke passer friksjonsfritt med Forsvarets styringssystemer. Bildet kompliseres av at departementet legger opp til at rektor vil ha direkte dialog med forsvarssjefen i det daglige, men at slik dialog og annen kontakt og styring mellom de to vil være etter fullmakt gitt av styret.

NTL er bekymret for denne måten å sende styringssignaler på. Det må blant annet sikres at rektor ikke får en dobbeltrolle der hun eller han er med og fatter beslutninger i forsvarssjefens ledergruppe parallelt med at hun eller han forbereder den samme saken for styret. Grunnprinsippet bør derfor være at rektor ikke tar del i beslutninger i forsvarssjefens ledergruppe som berører FHS spesielt.

NTL påpeker viktigheten av rektors rolle i forhold til styret og forsvarssjefen blir grundig klargjort for å sikre at styringslinja går fra forsvarssjefen til styret og deretter til rektor. Det må unngås at den daglige dialogen mellom forsvarssjefen og rektor legger føringer for styrets arbeid, eller at det blir uklart hvilke styringssignaler som er gitt.

Forsvarsdepartementets rolle

Forslaget legger opp til at det er Forsvarsdepartementet, og ikke Kunnskapsdepartementet som for de andre skolene og universitetene, som er klageinstans for vedtak i FHS styre

eller klagenemnda ved FHS. Fordelen med dette er at Forsvarsdepartementet kan antas å ha bedre kunnskap og forståelse for Forsvarets virksomhet enn Kunnskapsdepartementet. Ulempen er at det kan utvikle seg ulik praksis ved klagebehandling i de to departementene slik at rettsikkerheten svekkes. NTL vil derfor påpeke at det må utvikles rutiner som sikrer at man unngår dette.

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG


Kjersti Barsok
første nestleder


Kirsten H. Teige
forbundssekretær